

Façana de Can Mataporcs.

Possiblement, la resta de cases de l'entorn (can Joan Minguet, can Lampista, ca l'Hospitaler, ca la Rosa, can Gepet, can Fuster i can Sastre) va tenir uns orígens semblants. Així, per exemple, quan l'any 1918 Genís Puigdomènec i Palau va vendre una casa senyalada amb el número 15 de la Sagrera a Rosa Uñó i Cuscó, edifici que posteriorment es va conèixer com ca la Rosa, li va advertir que cada any hauria de pagar un cens consistent en 6 pessetes i una gallina a l'amo de can Naps, descendent dels Roure del mas Colomer.

Però, aquesta barriada de la Sagrera no només va canviar amb l'ús de subestabliments emfitèutics, que van originar noves cases, sinó que la pràctica del contracte de rabassa morta va fer reduir els boscos i els erms dels masos i va provocar l'expansió de vinyes conreades per rabassaires en parcel·les petites, disposades en feixes. Definitivament, el paisatge de la zona s'anava transformant.

Els orígens de can Mataporcs (1734-1824)

Can Mataporcs és un bon exemple d'una d'aquestes cases de pagesos treballadors construïda en una peça de terra de l'antic mas Colomer. Com hem dit anteriorment, el 14 d'octubre de 1734 Madrona Ribes i el seu fill Pere Roure van establir "tot aquell tros de terra de alsinas boscosa de tinència o

sembradura una quartera y mitja de forment, mesura barcelonesa, poch més o menos, que és part y pertinència del mas Colomer" a favor de Francesc Valls de la Peña, pagès de Santa Eulàlia.

Aquell tros de bosc termenejava a llevant amb un honor de Josep Fàbregas; a migdia, amb el mas Mallorca, "mediant lo camí que va de la vall de Castellet a la iglésia de dita parròquia", i una part amb el mas Tries; a ponent, amb el mateix mas Tries mitjançant un torrent, i al nord amb unes altres terres dels Roure.

Entre les condicions del contracte d'establiment, constava que en Valls hauria de pagar una pensió anual de 3 sous; que hauria de lluir un censal que els Roure prestaven al pagès de Granollers Joan Recolons i que en Valls "dins sinch años, hage de haver de construir casa en dit tros de terra".

En Francesc Valls de la Peña era un petit pagès del poble, a vegades descrit com a "laboratori", és a dir, com a treballador de la terra. Casat amb Maria Puigdomènec, quan podia, arrendava alguna peça de terra als propietaris de masos de la zona (per exemple, l'any 1729 Pere Vidal del Roure, hereu del mas Vidal del Roure de Santa Eulàlia, li va establir una peça de terra erma al lloc dit "lo mas Regassol" de Santa Eulàlia, amb la condició que havia de tenir l'indret plantat de ceps en el termini de dotze anys i que havia de pagar un cens anual consistent en 1/7 part dels fruits que s'hi collissin, excepte de l'hortalissa).

Gairebé segur, a la segona meitat de la dècada de 1730, en Francesc Valls va aixecar una casa senzilla, "ab un sol cubert de teulada", tal i com se la descriu en un document posterior. A banda del seu humil domicili, disposava de poc més de dues quarteres de terra, bàsicament de vinya i de bosc, de manera que, amb tota seguretat, sovint treballava com a jornaler a les terres dels pagesos del mas.